

Raport z ewaluacji projektu “Wieś przyjazna seniorom”

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018–2030 PROO

Lasowice, grudzień 2025 r.

Streszczenie najważniejszych wyników badania

Niniejszy raport przedstawia wnioski płynące z przeprowadzonego badania ewaluacyjnego, obejmującego przeprowadzenie ewaluacji ciągłej projektu “Wieś przyjazna seniorom”, realizowanego w okresie od 3 marca 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku przez Fundację Kierunek Kultura z siedzibą w Lasowicach.

W badaniu zastosowano triangulację metod, tj. zastosowano metody ilościowe oraz jakościowe. Badanie prowadzone było wokół obszarów wskazanych we wniosku projektowym.

Ocenie podlegała realizacja projektu przy zastosowaniu **kryteriów ewaluacji – skuteczność, efektywność, trwałość i użyteczność, która wypadła pozytywnie.**

Opis elementów, które wpłynęły na tą ocenę oraz szczegółowe wnioski i rekomendacje zawiera niniejszy raport.

Spis treści

I. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji	4
1.1. Opis projektu “Wieś przyjazna seniorom”	4
1.2. Charakterystyka organizacji pozarządowej realizującej projekt	5
II. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania	6
2.1. Źródło	6
2.2. Obszary badawcze/pytania badawcze	6
2.3. Kryteria ewaluacji	7
2.4. Techniki i narzędzia badawcze	7
2.4.1. Narzędzia ilościowe	7
2.4.2. Narzędzia jakościowe	7
III. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją	8
3.1. Ocena realizacji projektu “Wieś przyjazna seniorom”	8
IV. Odpowiedzi na wszystkie wskazane pytania badawcze	8
4.1. Obszar badawczy: Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów	8
4.2. Obszar badawczy: Rozwój instytucjonalny	9
V. Podsumowanie zawierające wnioski i rekomendacje	10
VI. Ewaluacja innych, wybranych wskaźników ilościowych projektu	11

I. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji

Przedmiotem niniejszej ewaluacji jest projekt “Wieś przyjazna seniorom”, którego realizatorem jest Fundacja Kierunek Kultura z siedzibą w Lasowicach.

Celem projektu – w oparciu o założenia Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich - jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego Fundacji oraz zwiększenie jej udziału w życiu publicznym i upowszechnianiu demokratycznych norm obywatelskości.

Głównym założeniem projektu - Priorytet 1a - jest wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego.

Zakres czasowy: 3 marca 2025 - 31 grudnia 2025 roku

Zakres przestrzenny: powiat wołowski, teren województwa dolnośląskiego.

Zakres przedmiotowy:

- działania misyjne i rozwój instytucjonalny

1.1. Opis projektu “Wieś przyjazna seniorom”

“Wieś przyjazna seniorom” to projekt, którego inicjatorem, w oparciu o wyniki z przeprowadzonej diagnozy potrzeb i potencjałów, była Fundacja Kierunek Kultura z siedzibą w Lasowicach. Celem projektu – w oparciu o założenia Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich - było wsparcie działań misyjnych i rozwój instytucjonalny. Powyższe dokonać się miało poprzez organizację pilotażowego działania w zakresie prowadzenia gospodarstwa opiekuńczego oraz podniesienia kompetencji kadry w powyższym zakresie, jak także doposażenia Fundacji - Centrum Aktywności Obywatelskiej w Boraszynie. Odbiorcami projektowych działań byli seniorzy, zamieszkujący teren gmin: Ścinawa, Wołów oraz Brzeg Dolny. Projekt realizowany był przy współpracy z partnerami medialnymi: Radio ELKA oraz portal informacyjny www.miedziowe.pl. Do realizacji zadań projektowych zaangażowanych było dwóch wolontariuszy. Projekt realizowany był ze środków Rządowego Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO, w ramach Narodowego Instytutu Wolności - Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Całkowita wartość projektu: 58 920,54 zł, w tym 58 550,00 zł dotacji oraz 370,54 zł wkładu własnego.

Zaplanowane projektowe działania, które podlegały bieżącej ewaluacji:

1) Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów

- realizacja trzech pięciodniowych turnusów w terminie 1-5 września 2025 r., 8-12 września 2025 r. oraz 22-26 września 2025 r.
- czas trwania zajęć 9:00-15:00;
- rodzaj zajęć: integrujące, terapeutyczne, prozdrowotne, relaksacyjne, artystyczne, bierna hortiterapia, kulinarne;

2) Rozwój instytucjonalny

- działania edukacyjne dla kadry, tj. wizyta studyjna w Holandii, w terminie 15-18 czerwca 2025 roku oraz jednodniowe szkolenie pn. "Gospodarstwa opiekuńcze w systemie usług społecznych - szanse, wyzwania, dobre praktyki" w dniu 20 listopada br.
- wyposażenie Centrum Aktywności Obywatelskiej- miejsca realizacji zadania.

Powyższe realizowane były - po części poza granicami kraju, a w większości na terenie gminy Wołów, w sadzie w Boraszynie, w Centrum Aktywności Obywatelskiej, prowadzonej przez Fundację Kierunek Kultura. Udział w działaniach wzięło 53 seniorów oraz pięć osób z kadry.

1.2. Charakterystyka organizacji pozarządowej realizującej projekt

Inicjatorem projektu pn. "Wieś przyjazna seniorom" była Fundacja Kierunek Kultura z siedzibą w Lasowicach. Organizacja społeczna, która do życia powołana została w marcu 2023 roku. Celem Fundacji jest stworzenie miejsca o łatwym dostępie do szerokiej oferty edukacyjno-kulturalnej. Powyższe realizuje ona m.in. poprzez prowadzenie działań na rzecz osób w wieku emerytalnym. Oferta Fundacji za każdym razem budowana jest w bliskiej i bezpośredniej współpracy z lokalną społecznością oraz w oparciu o jej rzeczywiste potrzeby.

Mimo, krótkiego stażu, organizacja pochwalić się może posiadaniem potencjału, adekwatnego do działań, które realizuje w dążeniu do realizacji celów Fundacji. Na zasoby Fundacji składają się: ludzie, zasoby materialne, kompetencje i doświadczenie.

W roku 2025 Fundacja Kierunek Kultura realizowała, oprócz ewaluowanego projektu, kilka mniejszych zadań, które finansowane były z różnych, zewnętrznych źródeł.

Fundacja Kierunek Kultura zakłada realizację działań długofalowych, których odbiorcami będą zarówno dzieci, młodzież, jak także seniorzy, zamieszkujące obszar województwa dolnośląskiego, w szczególności powiatów: lubińskiego i wołowskiego.

II. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

2.1. Źródło

Obowiązek realizacji ewaluacji projektu “Wieś przyjazna seniorom” wynika z Regulaminu Konkursu “Rządowy Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich PROO na lata 2018-2031” - edycja 2025. Proces ewaluacji prowadzony był zgodnie z koncepcją ewaluacji, która opracowana została, w marcu 2025 roku, na potrzeby niniejszego projektu.

2.2. Obszary badawcze/pytania badawcze

Projekt podlegał ewaluacji bieżącej on-going, której celem było oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i przydatności dla odbiorców, pod kątem dostarczanych usług, jak także ocena efektywności nakładów i trwałości rezultatów.

Pytania badawcze uszczegóławiają cele i komunikują, jaką wiedzę powinniśmy posiadać po zakończeniu ewaluacji.

Obszar badania	Pytania badawcze
Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu cel został osiągnięty? • Na ile rzeczywiste efekty są zgodne z potrzebami?
Rozwój instytucjonalny	<ul style="list-style-type: none"> • W jakim stopniu cel został osiągnięty? • W jakim zakresie efekty projektu będą długotrwałe?

Tabela. Obszary i pytania badawcze; źródło: Koncepcja ewaluacji dla projektu “Wieś przyjazna seniorom”, marzec 2025

2.3. Kryteria ewaluacji

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniu to:

- **skuteczność** – ocena stopnia osiągnięcia celów w stosunku do planów;
- **użyteczność** - ocena stopnia przydatności dla odbiorców;
- **trwałość** - ocena stopnia utrzymania się efektów;
- **efektywność** - ocena poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.

2.4. Techniki i narzędzia badawcze

Podczas prowadzenia badań zastosowano metodę triangulacji, tj. zbierania danych za pomocą dwóch metod. W badaniu posłużono się metodami ilościowymi, tj. ankiety oraz jakościowymi w postaci opinii, obserwacji i analizy dokumentów zastanych.

Narzędzia ilościowe miały na celu głównie ocenę wpływu działań misyjnych na ich bezpośrednich odbiorców. Natomiast narzędzia jakościowe pozwoliły przyjrzeć się działaniom projektowym od strony zarządu Fundacji, osób zatrudnionych przy realizacji zadania jak także kadry, biorącej udział w działaniach edukacyjnych.

2.4.1. Narzędzia ilościowe

Ankiety przeprowadzone były wśród:

a) bezpośrednich odbiorców działań misyjnych. Ankieta zawiera m.in. pytania dotyczące wpływu projektu na uczestnika, ocenę projektu pod kątem działań na rzecz seniorów, poziomu zwiększenia się zaangażowania uczestnika w życie publiczne oraz określenia stopnia ważności organizacji tego typu działań.

2.4.2. Narzędzia jakościowe

W ramach ewaluacji projektu, poprzez bezpośrednie rozmowy, poznano opinie przedstawicielami zarządu, kadry Fundacji, osób zatrudnionych do realizacji zadania, jak także opiekunów osób bezpośrednio zaangażowanych, którzy towarzyszyli im podczas zajęć. Pytano m.in. o zgodność działań z potrzebami oraz ich efektywność - w kontekście poniesionych nakładów do otrzymanych efektów. Ewaluacja dokonywała się również poprzez obserwację działań misyjnych oraz w zakresie rozwoju instytucjonalnego. W tym drugim przypadku - pod kątem trwałości - od strony zarządu, jak także analizę dokumentów zastanych. Powyższe pozwoliło na przyjrzenie się poszczególnym projektowym działaniom

oraz dokonanie oceny w sposób kompleksowy.

III. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją

W dalszej części raportu znaleźć można szczegółowe odpowiedzi na pytania badawcze oraz wnioski i rekomendacje. W tej części skupimy się na opisie wyników badania, biorąc pod uwagę ogólną ocenę realizacji projektu “Wieś przyjazna seniorom”, dokonaną zgodnie z kryteriami:

- **skuteczność** – ocena stopnia osiągnięcia celów w stosunku do planów;
- **użyteczność** - ocena stopnia przydatności dla odbiorców;
- **trwałość** - ocena stopnia utrzymania się efektów;
- **efektywność** - ocena poniesionych nakładów do uzyskanych efektów.

3.1. Ocena realizacji projektu “Wieś przyjazna seniorom”

W ogólnym rozrachunku ocena realizacji projektu jest jednoznacznie pozytywna. Prowadzone, pod kątem skuteczności i użyteczności badania ankietowe wykazały, że cele i rezultaty projektu, zostały osiągnięte w bardzo wysokim stopniu. W kontekście powyższego warto odnieść się do kryterium trwałości. Wypracowane w ramach projektu efekty w postaci podniesienie kompetencji kadry oraz wyposażenia Centrum Aktywności Obywatelskiej, będą miały zasadniczy wpływ na działalność Fundacji w przyszłości. Osoby prowadzące działania są zgodne co do efektywności. Poniesione nakłady są w pełni wymierne do osiągniętych efektów. Powyższe dotyczy również nakładów poniesionych przez zarząd Fundacji, tj. zaangażowanie wolontariuszy, partnerów, współpracowników, czasu, czy środków finansowych.

IV. Odpowiedzi na wskazane pytanie badawcze

W tej części raportu, w odniesieniu obszarów badawczych, ich celów i wskaźników, udzielone zostały odpowiedzi na postawione do nich pytania badawcze.

4.1. Obszar badawczy: Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów

1. Cel: rozwój działań statutowych na rzecz seniorów

Pytania badawcze:

- 1) Na ile rzeczywiste efekty są zgodne z potrzebami?

Wskaźniki, które przypisane zostały temu celowi:

Jakościowe:

- a) stworzenie przestrzeni - blisko natury - do wspólnego spędzania czasu

2. Cel: zaangażowanie seniorów w życie publiczne

Pytania badawcze:

- 1) W jakim stopniu cel został osiągnięty?

Wskaźniki, które zgodnie z wnioskiem projektowym, przypisane zostały temu celowi:

Jakościowe:

- a) wzrost zaangażowania seniorów w życie publiczne

Obszar badawczy **Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów** ewaluowany był przy wykorzystaniu metod ilościowych. Na zakończenie projektu każdy z jego uczestników poproszony został o wypełnienie ankiety ewaluacyjnej. Wyniki ankiet jednogłośnie potwierdzają, że cel 2, o których mowa wyżej został osiągnięty:

- a) wzrost zaangażowania seniorów w życie publiczne (w skali 5 stopniowej - 5 punktów/31 osób; 5 punkty/5 osób; i mniej - 4), ;

Udział w badaniu wzięło 40 osób na 53 odbiorców bezpośrednich, z czego 36 osób oceniło wzrost swojego zaangażowania powyżej 4 w skali 5 stopniowej. Stopień osiągnięcia rezultatu, o którym mowa w punkcie a) wynosi zatem 90 %. Określony jako wysoki.

Stopień osiągnięcia rezultatu w postaci rozwoju działań statutowych na rzecz seniorów, poprzez stworzenie przestrzeni - blisko natury - do wspólnego spędzania czasu, został osiągnięty. Powyższe znajdują potwierdzenie w ankietach ewaluacyjnych - w pytaniu o ocenę formy wsparcia jaką są gospodarstwa opiekuńcze oraz wpływ projektu na odbiorców.

4.2. Obszar badawczy: Rozwój instytucjonalny

1. Cel: rozwój instytucjonalny

Pytania badawcze:

- 1) W jakim stopniu cel został osiągnięty?
- 2) W jakim zakresie efekty projektu będą długotrwałe?

Wskaźniki, które przypisane zostały temu celowi:

Ilościowe do pytania badawczego nr 1:

- a) udział kadry (4 osoby) w dwóch działaniach edukacyjnych;
- b) zakup wyposażenia do Centrum Aktywności Obywatelskiej.

Jakościowe do pytania badawczego nr 2:

- a) rozwój gospodarstwa opiekuńczego oraz wykorzystanie wiedzy nabytej przez kadre.

Obszar badawczy **Rozwój instytucjonalny** ewaluowany był przy wykorzystaniu metod jakościowych. Powyższe - w kontekście pytania badawczego nr 1 - znajdują potwierdzenie w dokumentach zastanych, tj. listy obecności, dokumenty księgowe, dokonanej obserwacji oraz rozmowach z kadrami i zarządem Fundacji. Stopień osiągnięcia rezultatu uznać należy za wysoki. W odpowiedzi na pytanie badawcze nr 2 - mając na uwadze potencjał Fundacji oraz problemy starzejącego się społeczeństwa, a co za tym idzie potrzeby seniorów, utrzymanie efektów projektu szacuje się na długotrwałe.

V. Podsumowanie zawierające wnioski i rekomendacje

W poprzedniej części szczegółowo przyjrzelśmy się obszarom badawczym, pytaniom badawczym oraz odpowiedzią jakie pojawiły się w trakcie procesu badawczego. W tej części raportu skupimy się na wnioskach płynących z badań oraz wypracujemy odpowiednie dla nich rekomendacje. Wnioski oraz rekomendacje podzielone zostały na ewaluowane obszary badawcze.

1. Działania misyjne, realizowane na rzecz seniorów

Wnioski:

- a) różnorodność zajęć/ działań/ warsztatów;
- b) rodzaj zajęć/działań/warsztatów odpowiadający na realne potrzeby seniorów;
- c) kompetentna kadra merytoryczna;
- d) bliskość natury;
- e) dobrowolność uczestnictwa w zajęciach/ działaniach/warsztatach;
- f) większa od zakładanej liczba odbiorców bezpośrednich;

- g) pełne wykorzystanie Fundacyjnego potencjału;
- h) zwiększona aktywność społeczna;
- i) poszerzona oferta - rozwój działań misyjnych na rzecz seniorów;
- j) czas trwania zajęć każdego dnia;
- k) bieżące diagnozowanie potrzeb seniorów;

Rekomendacje:

- 1) skrócenie czasu trwania zajęć każdego dnia;
- 2) poszerzenie oferty o hortiterapii aktywną;

2. Rozwój instytucjonalny

Wnioski:

- 1) adekwatne do potrzeb Fundacji doposażenie Centrum Aktywności Obywatelskiej;
- 2) adekwatne do potrzeb kadry działania edukacyjne;

Rekomendacje:

- 1) dalszy rozwój Centrum Aktywności Obywatelskiej, poprzez stałe jego doposażanie; ulepszanie, a co za tym idzie stwarzanie lepszych warunków do realizacji działań misyjnych tj. prowadzenie gospodarstwa opiekuńczego;
- 2) stałe podnoszenie kompetencji kadry w obszarze tworzenia i zarządzania gospodarstwem opiekuńczym;
- 3) stałe podnoszenie kompetencji kadry w obszarze prowadzenia działań terapeutycznych, w tym hortiterapii;

VI. Ewaluacja innych, wybranych wskaźników ilościowych projektu.

Zgodnie z Koncepcją ewaluacji dla projektu "Wieś przyjazna seniorom", badaniu podlegały również, inne ilościowe wskaźniki projektu. Były wśród nich:

- a. liczba partnerów w ilości 2 - wskaźnik osiągnięty w okresie sprawozdawczym;
- b. liczba wolontariuszy w ilości 2 - wskaźnik osiągnięty w okresie sprawozdawczym;